

23 березня
Всесвітня історія
Група 201

Урок 19 . Холодна війна

Всесвітня історія Т.Ладиченко

Параграф 22 ст.116-122 опрацювати

Письмово ст. 122 завдання 1-2 логічне в конспекті записати

<https://naurok.com.ua/prezentaciya-viniknennya-i-rozgotannya-holodno-viyni-55798.html>

Холодна війна та її наслідки.

План

1. Причини та етапи війни.
2. Доктрина Трумена.
3. План Маршала та його наслідки.
4. Створення військово-політичних блоків.

Як ви пам'ятаєте, процес визволення країн проходив з півночі на південь. Розпочався він в країнах Азії і завершився в країнах Африки. Головні етапи:

1) крах мандатної системи на Близькому Сході;

У 1943 році була проголошена незалежність Сирії та Лівану, у 1946 році здобуває незалежність Трансїорданія, у 1948 році на території Палестини було проголошено утворення держави Ізраїлю.

Серед країн Азії у 1945 році незалежність здобувають Індонезія та В'єтнам, у 1947 році Індія та Пакистан спочатку стають домініонами, а потім проголошують повну незалежність, у 1948 році незалежність здобувають Цейлон та Бірма, а також проголошені дві незалежні держави: Корейська народна демократична республіка (північ) та Республіка Корея (Південь).

У 50-х роках розпочинаються визвольні процеси в Північній Африці: проголошено незалежність Лівії, Марокко, Тунісу, Судану та Гвінеї. І нарешті, у 1960 році 17 африканських країн здобули незалежність. У 1962 році внаслідок збройної боротьби здобуває незалежність Алжир. У 1974 році потерпіла крах португальська колоніальна імперія, незалежність здобувають Ангола, Мозамбик та Гвінея-Бісау. І нарешті, у 1989 році здобуває незалежність Намібія.

В результаті колишні колонії перетворилися з об'єктів в суб'єкти міжнародних відносин.

5. Поява нових засобів ведення війни.

Поява нових засобів ведення війни перш за все пов'язується зі зброєю масового знищення (так звана "зброя групи АВС"¹), і перш за все

Першою країною, що розробила ядерну зброю і використала її були США. У 1949 році ядерною державою стає СРСР. Велика Британія офіційно стає ядерною державою у 1952 році. Франція здобуває ядерну зброю у 1960 році. І нарешті, Китай офіційно визнав себе ядерною державою у 1965 році.

У 1968 році було підписано Договір про нерозповсюдження ядерної зброї. Ініціювали цей договір США та СРСР. Справа у тому, що у 1962 році виникає Карибська криза, коли світ був напередодні ядерної війни між США та СРСР. Пізніше, на порозі ядерної війни світ стояв під час Тайванської кризи. Після цих конфліктів СРСР та США розпочали переговори, і в їх результаті було підписано вищезазначений договір.

Цей договір складається з зобов'язань двох видів держав: ядерних та неядерних. Ядерні держава зобов'язувались:

- 1) не передавати ядерну зброю і контроль над нею іншим державам;
- 2) не допомагати у виробництві або придбанні ядерної зброї
- 3) надати гарантії безпеки безядерним державам.

Неядерні держави зобов'язалися:

- 1) не приймати ядерну зброю та контроль над нею;
- 2) не виробляти та не купувати ядерну зброю;
- 3) не приймати участь у виробництві ядерної зброї.

Зараз йдуть розмови про кризу нерозповсюдження ядерної зброї. Вона проявляється:

- у появі групи держав, які фактично володіють ядерною зброєю;
- науковий прогрес призвів до можливості використання ядерної зброї не тільки окремим державами, але й іншими суб'єктами міжнародних відносин.

Першою державою, яка фактично стала ядерною, був Ізраїль (?хто ж перший?). Проте військова стратегія та концепція національної безпеки ґрунтується на тому, що він офіційно не визнає свого ядерного статусу. Іншими фактично ядерними державами є ПАР, Індія та Пакистан (останні дві мають суттєві протиріччя), Північна Корея.

6. Виникнення ряду регіональних конфліктів, де чітко визначилось протистояння СРСР та США.

Першим конфліктом, що виник після Другої світової війни, стала війна в Індокитаї 1946-1950 років. То була війна Франції проти В'єтнаму, Лаосу та Камбоджі.

Наступним конфліктом стала війна в Кореї 1950-1953 років. В цій війні приймали участь збройні сили двої країн СРСР та США. 38 паралель – то була межа між двома арміями (Північна Корея – СРСР, Південна Корея – США). Пізніше на території Корейського півострова було створено дві держави – Північна (на чолі з Кім Ір Сенгом, який мав надію збройним шляхом об'єднати дві країни). Влітку 1950 року війська Північної Кореї розпочали військові дії. Проблема почала обговорюватись в Раді Безпеки ООН. Але діяльність Ради безпеки базується на принципі вето, тобто для прийняття рішення потрібна згода всіх сторін. Рада безпеки приймає рішення застосувати сили ООН в Кореї. СРСР не зміг заблокувати рішення, оскільки його представник бойкотував засідання Ради Безпеки через її незгоду визнати делегацію Китаю. В Корею були направлені війська ООН, що були створені на основі американців та південних корейців, а також китайських добровольців. На стороні Північної Кореї воювало 2 авіадивізії СРСР. Війна закінчилася підписанням перемир'я з границею вздовж 38 паралелі.

На Близькому Сході у 1948-1949 роках йшла перша Арабо-Ізраїльська війна. У 1956 відбулася троїста агресія Ізраїлю, Великої Британії та Франції проти Єгипту (друга Арабо-Ізраїльська війна). У 1967 році відбулася Третя Арабо-Ізраїльська війна, під час якої Ізраїль захопив частину Палестини (Західний беріг ріки Йордан та Сектор Газу). Неступна війна, у 1973 році, арабські країни зробили спробу реваншу (Четверта Арабо-Ізраїльська війна). У 1982 році сталася агресія Ізраїлю проти Лівану.

Протягом 1980-1988 років тривала Ірано-Іракська війна. У 1990-1991 роках відбулася Кувейтська криза, пов'язана з анексією Іраком Кувейту.

На Середньому Сході в період з 1979 по 1989 роки тривала війна в Афганістані. В 1948 році у зв'язку з Кашмірською проблемою вперше в вигляді збройного протистояння проявився Індійсько-Пакистанський конфлікт. Потім він відновився у 1964 році, і у 1970-1971 роках, коли на території Пакистану була створена держава Бангладеш.

У 1965 році у фазу збройного протистояння вийшов Китайсько-Індійський конфлікт.

Форми конфліктів, що сталися після 2-ї світової війни:

- 1) громадянські війни (конфлікти в Африці);
- 2) міжнаціональні конфлікти (напр. арабо-ізраїльський конфлікт);
- 3) етнічні конфлікти (курдська проблема).
- 4) конфесійний конфлікт – між окремими конфесіями та релігіями (класичний приклад – Ліван).

Типи конфліктів.

1) Перший тип впливає з розпаду 5 головних колоніальних імперій, а саме Французької, Британської, Нідерландської, Португальської та Бельгійської.

Це національно-визвольні війни.

2) Виникає внаслідок прагнення двох полярних суспільно-політичних систем зберегти і посилити свій вплив в інших регіонах (приклад: Корейська війна).

3) Прояв традиційних імперських тенденцій у поведінці низки держав (приклад: тріста агресія проти Єгипту).

4) Конфлікти між Сходом та Заходом внаслідок антикомуністичних заворушень (приклад: Угорщина у 1956 рік).

5) Регіональні конфлікти на території країн, підконтрольних СРСР чи США (приклад: В'єтнамська війна).

6) Короткотривалі збройні інтервенції США, їх союзників, або СРСР для наведення порядку (приклад: Гренада).

7) Етно-расові, етно-конфесійні конфлікти в країнах третього світу. Саме ця група конфліктів була найчисельнішою.